СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК X... ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 28-го СІЧНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 28, 1987 No. 17. VOL. XCIV.

В ОЛ[illegible]ЗНАЧЕНО СІЧНЕВІ РОКОВИНИ

Танцювальна група „Зорепад"-виконує „Гуцулку".

Олбані, Н. Й. — Заходом Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської Округи та при співпраці українських організацій відбулося у понеділок, 12-го січня ц.р. відзначення Січневих Роковин у будинку легіслятури.

Від 10-ої год. відбувалася мистецька виставка мистця Михайла Коргуна з Трою, Н. Й. п. н. „1000-ліття Християнства в Україні". По боках великі картини князя Володимира і княгині Ольги, в центрі картина князя Ярослава Мудрого, св. Софія, Золоті Ворота в Києві, Кий, Щек і Хорив та сестра Либедь (різьби в дереві). Виставлені теж були мініятюрна дерев'яна церква, свічники (трійці), дерев'яні тарілки, вази прибори на вино, касетки. Дружина М. Коргун виставила вишивану скатерть, подушки, рушники в полтавських і київських взорах, дві ляльки: дівчину в полтавському одязі та козака. На столику була відповідна література про Україну в англ. мові

В 12-ій год. Я. Спяк відкрив відзначення Січневих Роковин і передав ведення програми студентові Михайлові Савкову, що гарно вив'язався зі свого завдання М. Федак відспівала американський гимн, український гимн проспівали всі українці. Молитву провів о. І. Куліш з Гадсону. Сен. Джан Дан виголосив привіт українцям у День Української Незалежности з побажаннями дочекатися свобідної України. Танцювальний ансамбль „Зорепад" під мистецьким керівництвом Роми Прийми-Богачевської та Віри Кушнір виконав привіт, троє найменших вручило сен. Джанові Брунові хліб, 30 дітей гарно пописалися. Пізніше відтанцювали „Гуцулку", „Козачка" й „Гопака" під оплески численної публіки.

Змістовну доповідь про значення Січневих Роковин про дух спротиву в українському народі, про боротьбу за власну державність, про Ураїнську Гельсінкську Групу і День Солідарности з українськими дисидентами прочитала мгра Тетяна Дурбак. Секретарка губернатора нюйоркського стейту Маріо Квомо прочитала його проклямацію про День Української Незалежности. Господар програми, М. Савків, представив сенаторів: Дж. Бруна, Дж. Дана, Ч. Кука, Гю Фарлія, Ю. Леві, асамбліменів: В. Стаховського, В. Ларкіна, Т. Касаль, Л. Келлегера, П. Тонка, Мері МекФілліпс і М. Гінчі.

Вкінці асемблімен М. Гінчі (українського роду) привітав українців з Днем Української Незалежности, бажаючи дочекатися свободи в Україні.

Присутні були три українські священики: о. мітрат В. Андрушків, о. декан Т. Гуманицький, і о. І. Куліш. Прибуло понад 200 українців з цілої округи. Автобус з Амстердаму зорганізував Б. Наугольник з Кергонксону І. Безкоровайний.

Після того відбулося прийняття, що його приготовили: А. Наболотна, Д. Свідерська, З. Білас (ОЖОЧСУ), членки СУА з Когов зу: М. Мацюк, Ст. Бачинська і М. Савків, членки СУА з Вотервліту: М. Скалій, Д. Вілес і М. Валестро. Їм допомагали: І. Карабін, В. Мокей, С. Гарбач, В. Боднар, як щороку, подбав про прапори до сенату й ассамблеї. Голові Окружного Комітету УККА, Є. Наболотному, належиться подяка за невтомну працю при організації цього святкування.

Пополудні того ж дня в сенаті о. Т. Гуманицький провів молитву в намірені українського народу. Сенатори: Андерсон, Бруно і Кук внесли резолюцію про День Української Незалежности 22-го січня. В Асамблеї молитву провів о. І. Куліш, резолюцію внесли асемблімени Гінчі, Келлегер і МекНалті.

РІЗДВЯНИЙ ПОЛУДЕНОК

Кергонксон, Н. Й. — Місцевий 89-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки влаштовує тут Різдвяний полуденок в неділю, 8-го лютого о год. 12-ій полудня, в церковній залі. Інформативну доповідь виголосить голова Українського Музею, д-р Богдан Цимбалістий на тему „Український Музей і його розвиток". Увесь дохід призначений на будову музею.

В Дітройті відзначили День Солідарности

Дітройт (В. Баран). — Від років тут діє Комітет Оборони Переслідуваних в Україні. Його діяльність проявляється постійними контактами з американськими урядовими чинниками у формі особистих інтервенцій, розсилання листів та меморандумів, як також моральною і матеріяльною поміччю для переслідуваних в Україні. Цей комітет не дозволяє громаді забути за них, чого найкращим доказом цього року була програма в радіо, передавана двома українськими авдиціями, і молебень, відправлений у понеділок, 12-го січня в церкві св. Йосафата у Воррені, де парохом є о. Михайло Стельмах.

Радіоавдиція була монтажем уривків з листів невинно засуджених та ряду поезій таких поетів, як Василь Голобородько, Микола Горбаль, Панас Заливаха, Дмитро Іващенко, Ігор Калинець, Ірина Сеник, Вячеслав Чорновіл, Василь Стус і Микола Руденко. Вміло підібрані частини тих творів і добре підібрана музична ілюстрація, зворушливо виявила настрої самоти і туги людей, відірваних на довгі роки від своїх рідних і від своєї батьківщини.

Комітет цей гуртує в собі рівночасно членів Кружка Живого Слова, які вже неодноразово виступали з мистецьким читанням. І цим разом вони донесли до слухачів ті хвилюючі почування. Виконавцями були: мистецьке оформлення Мирося Стефанюк, технічне оформлення Роман Скипакевич, читачі: Віра Андрушків, Люба Китаста, Володимир Грушкевич, Андрій Лятишевський, і Мирося Стефанюк.

Конкретна допомога в'язням проявилася цього року в пересланні їм святочних побажань та бандероль для їхніх дітей.

Молебень 12-го січня був зворушливою маніфестацією своєю повагою, числом присутніх та проявом єдности цілої громади. Вона дала цим доказ не тільки своєї внутрішньої солідарности з політичними в'язнями в Україні, але також своєї постанови інформувати про цей стан світ.

Зворушливою та рівночасно бадьорою була участь в цьому Молебні усіх католицьких і православних священиків Дітройту. Це була маркантна маніфестація єдности і це почуття єднання в Божому храмі знайшло свій голосний відгомін в проповідях о.А. Биковця і о. Вернарда Панчука.

Помер А. Капуста

Вашінгтон. — У неділю, 25-го січня, тут нагло помер колишній американський дипломат українського роду Алвин Капуста на 58-му році життя.

До 1986 року, коли він пішов на пенсію, А. Капуста був спеціяльним асистентом у справах національностей СССР в Державному департаменті. Він народився 13-го січня 1930 року у Північній Дакоті. Його батьки, баптисти, прибули до цього стейту з Київщини. А. Капуста закінчив стейтовий коледж в Мінот, П. Дак., 1951 року, а в 1956 році здобув маґістерку у Каліфорнійському університеті. В 1952-53 роках він був в армії, а після закінчення студій працював до 1968 року в Департаменті армії. Від 1968 до 1986 року був на службі в Державному департаменті, між іншим довший час в Афганістані. Перейшовши на пенсію, студіював бібліотекарство в університеті Мериленду і плянував відкрити документальний центр народів СССР.

А. Капуста був членом Управи Української Вашінґтонської Групи.

Похорони відбудуться у п'ятницю, 30-го січня, о год. 11-ій, в заведенні Памфрі в Бетезда, Мд.

Українець містить статті в американському щоденнику

Сиракюзи, Н. Й. (О.Т.) — Минулого грудня в американському щоденнику „Повст Стандарт", що виходить тут, були поміщені дві дуже цінні статті українського професіоналіста з молодшої ґенерації проф Андрія Заплатинського, який вчить в коледжі та є скрипалем-солістом місцевої симфонічної оркестри.

У першій статті п.з. „Конґрес бастіоном гіпокризії" з 11-го грудня 1986 року, автор пише про зріст конґресового критицизму відносно закладників, продажу зброї та засекречених дій Ради Крайової Безпеки й підкреслює, що Конгрес після Об'єднаних Націй є другим бастіоном гіпокризії. Виступи численних конґресменів мають особисту ціль, приносять користь телевізійним камерам і неначе приготовляють кандидатів на нагороди. Закидають Білому Домові, що він не має під контролею положення, а в дійсності Конґрес не контролює навіть себе — є зажерливий, боязкий і часто фальшиво інформує громадянство. Тому не дивуймося, що Президент шукає за способами, як оминути Конгрес. Автор оплескує допомогу Афганістанові й повстанцям в Нікараґуа Продовжені конґресові переслухання в цих справах послаблюють екзекутивну вітку. „Це буде Різдв'яним дарунком для наших противників у світі", — стверджує автор.

В другій статті, п.н. „Не називайте українців росіянами" з 30-го грудня 1986 року А. Заплатинський остерігає, що ігнорантизм у відношенні до СССР причиниться до розкладу демократій. Кремлівська забава в „совєтську людину" покінчиться „створенням нової російської людини".

Подавляюча більшість американців не розуміє основної істини, що терміни „совєтський" і „російський" не є тотожні. Причиною цього є „мідія", яка постійно мішає ці поняття. Американці для вигоди не турбуються проблемами багато-

(Закінчення на стор. 3)

О. Тамбо закликає до насилля

Ню Йорк. — Голова забороненої в Південно-Африканській Республіці партії Африканський національний конгрес (АНК) Олівер Тамбо почав свою двотижневу поїздку по З'єднаних Стейтах Америки з метою заручитися підтримкою американської громадської думки і надати своєму крайньо радикальному рухові видимости законности і респектабельности.

О. Тамбо виступив з агресивною промовою в нюйоркській церкві Ріверсайд, що є традиційним місцем, де найбільш ліві політичні діячі висловлюють свої погляди. Саме тут в минулому році виступав президент Нікараґуа Даніель Ортеґа.

Біля 2,000 осіб, як чорних, так і білих, бурхливо вітали появу Тамбо. Балькон церкви був прикрашений величезним червоним написом „Вперед, народна владою!"

Взявши слово, 70-річний Тамбо зразу ж, як кажуть, пішов у наступ. Він заявив, що єдиним способом позбутися системи апартеїду є насилля. „Ніхто не має морального права вимагати від нас відмови від насильницьких дій, поки наш народ перебуває в рабстві", — сказав Тамбо. Він признав, що партія Африканський національний конґрес і комуністична партія ПАР підтримують тісні зв'язки з Совєтським Союзом і його сателітами.

„Соціялістичні країни забезпечують нас необхідною зброєю, але це не означає, що вони контролюють наші дії, — твердив Тамбо. — Не вірте, що АНК виконує волю Москви. Я і лише я даю розпорядження. Ми не можемо обійтися без зброї, але ми не маємо грошей, щоб її купити. Совєтський Союз дає нам зброю безплатно — не з якихось користливих цілей, а лише тому, що ми боремося за справедливу справу".

На запитання про те, як керівники АНК ставляться до совєтської окупації Афганістану, Тамбо відповів, що це „внутрішня справа", яка повинна бути вирішена між афганським народом і совєтським урядом. Ці слова Тамбо сказав напередодні зустрічі з державним секретарем ЗСА Джорджом Шулцом, тому він не рішався відкрито виступити з підтримкою політики Москви, однак недавно, звертаючись до керівників партії АНК, цей діяч сказав буквально таке: „Демократична і антиімперіялістична революція в Афганістані була врятована завдяки Совєтському Союзові".

Москва запрошує американських артистів

Лос Анджелес. — Мистецький керівник московського Большого театру Юрій Ґріґорович, який здивував світ тим, що офіційно запросив виступити на сцені театру колишніх втікачів з Совєтського Союзу Міхаїла Баришнікова і Наталію Макарову, сказав у п'ятницю, 23-го січня, на пресовій конференції у Лос Анджелесі, що в Москві могли б виступити і провідні американські діячі культури. Ю. Ґріґорович назвав зірку балету Фернанда Бугонеса, балетну трупу Гарлемського театру під керівництвом Артура Мічелла і диригента та композитора Леонарда Бернстіна.

„Я дуже хотів би, щоб Бугонес виступив на нашій сцені .Він може робити все Він чудовий танцюрист. Артур Мічелл і його театр також цікавлять мене. І, розуміється, ми запрошуємо Леонарда Бернстіна диригувати", — сказав Ґріґорович.

Керівник Большого театру сказав репортерам, що перед своєю теперішньою візитою у З'єднані Стейти Америки він дістав дозвіл від міністерства культури СССР запросити до Совєтського Союзу діячів культури з міжнародною репутацією. Ґріґорович зазначив, що хотів би, щоб вони виступили у Москві вже в лютому цього року.

„Я не п'ю чай з Ґорбачовим кожний день, — сказав Ґріґорович, — але всі ці запрошення є виявом його симпатії. Артисти балету кляси Макарової, Баришнікова і Бугонеса повинні виступати на всіх сценах світу".

З Бугонесом совєтські представники покищо не провадили переговорів.

„Але я зацікавлений тим, що почув", — сказав 31-річний танцюрист, який свого часу виступав разом з Баришніковим в нюйоркському Американському балетному театрі, яким керує Баришніков, але залишив театр, не знайшовши спільної мови з Баришніковим .

У СВІТІ

ІРАНЦІ, ЯКІ В МИНУЛОМУ атакували танкери невтральних країн у Перській затоці лише вдень при допомозі літаків і гелікоптерів, тепер перейшли до нічного обстрілу чужинецьких кораблів італійськими ракетами типу „Сі кіллєр". Протягом січня іранці обстріляли цими ракетами три вантажні кораблі, які хоч і не були затоплені , однак зазнали значних пошкоджень. Повідомляють також, що недавно в Перську затоку зайшов совєтський корабель типу „Крівак". Він супроводжував чотири совєтські вантажні кораблі, які плили в Кувейт. Вважають, що вони везли для Іраку зброю. Останній раз совєтський військовий корабель появився в затоці у вересні минулого року, коли іранці затримали для огляду два совєтські торговельні кораблі. До того часу совєтські військові кораблі не запливали в затоку від 1982 року.

ГОЛОВА ПОЛЬСЬКОЇ Католицької Церкви кардинал Юзеф Ґлємп не прийняв запрошення Москви взяти участь в лютому в міжнародному симпозіюмі в справах миру. Ю. Ґлємп покликався на перевантаження. Совєтське запрошення кардиналові Ґлємпові сприйнято як жест доброї волі, зв'язаної з можливим запрошенням Папи Івана Павла II відвідати Совєтський Союз в наступному році, коли атеїстична влада має намір відсвяткувати з пропагандивною метою Тисячоліття Хрищення Руси-України. Вважають, що на симпозіюм в Москву Ґлємп пішле свого представника. Газета „Ню Йорк Таймс" пише, що кардинал Ґлємп дав інтерв'ю для московського тижневика „Літературная газєта".

В МАДРИДІ ВІДБУЛАСЯ велика демонстрація студентів, в якій взяло участь понад 150,000 осіб. Демонстрація стала кульмінаційною точкою в чотириденній кампанії протесту двох мільйонів еспанських студентів, незадоволених рішенням соціялістичного уряду дещо підвищити плату за навчання і ускладнити систему вступних іспитів. Плата за навчання в еспанському університеті коливається в межах від 260 до 370 долярів на рік. Законопроєкт передбачає її підвищення всього на 5 відсотків але студентам і таке підвищення видалося високим, і в 90 відсотках вищих навчальних закладів припинилися зайняття.

ВИКРАДЕННЯ В БЕЙРУТІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Бейрут. — У понеділок вранці, 26-го січня, озброєні терористи зайшли в одну з бейрутських крамниць і захопили там двох мужчин, які „виглядали як громадяни західних країн". Таким чином кількість викрадених у Бейруті чужинців досягла 27 осіб.

Минулої суботи три американці і індієць були викрадені прямо з території Американського університету в Бейруті. Викрадачами були бандити, переодягнені в уніформу поліціянтів.

Останні викрадення зв'язані, як вважають, з арештом у Західній Німеччині терориста Мохаммеда Алі Гамаді, який брав участь у 1985 році в захопленні американського пасажирського літака і вбивстві американського моряка.

В неділю надійшли повідомлення про прямий зв'язок викрадень західних громадян з арештом ливанського терориста. На радіостанцію „Християнський голос Ливану" зателефонували аноніми і представившись членами організації „Пригноблені всієї Землі", екстремістської терористичної групи шиїтів, заявили, що якщо Гамаді не буде звільнений, то вони вб'ють одного із захоплених громадян Західньої Німеччини, а якщо Гамаді буде виданий З'єднаним Стейтам, то буде вбитий один з захоплених у суботу американців.

Деякі конґресмени і сенатори висловили своє обурення безвідповідальністю тих громадян ЗСА, які не послухали попереджень уряду і залишились у Бейруті. Конґресмен-демократ з Ню Джерзі Роберт Торрічеллі назвав рішення американців залишатися в Ливані „безвідповідальним". „Це їх справа, що вони ризикують своїм життям. Але, крім того, це не є в інтересах нашої країни. Вони з власної волі перетворили себе в пішаків, яких терористи використовують проти інтересів Америки", — сказав конґресмен.

Сен. Роберт Дол, як і інші законодавці, прийшов до висновку, що необхідним є військове втручання, якщо буде встановлено, які саме групи займаються викраденням американців.

Сенатор-демократ Клейборн Пелл заявив, що „президент Реґен повинен подумати про можливість військової акції, якщо терористи уб'ють американських закладників".

Однак і К. Пелл, і колишній державний секретар Генрі Кіссінджер говорили, що якщо точно не буде відомо, хто є відповідальним за викрадення, то вдаватися до військових дій не слід

Газета „Ню Йорк Таймс" зауважує, що ще в 1975 році, коли президентом був Джиммі Картер, Державний департамент порадив усім американцям, які не є зв'язані з урядовою службою, виїхати з Ливану. Однак американці не послухали цієї поради.

Повстанці в Афганістані плянують створити екзильний уряд

Пешавар, Пакістан. — Перед 100-тисячною масою афганських втікачів лідери афганських повстанців гостро напятнували пропозицію комуністичного уряду погодитись на завішення зброї. При цьому зобов'язались створити уряд в екзилі й посилити боротьбу проти совєтського війська в Афганістані.

Присутні на цьому вічу голосними окликами скандували: „Смерть русским!" Коли один повстанський керівник запитав, чи вони хочуть йти на святу війну проти москалів, тисячі піднесли свої руки на знак зголи з такою вимогою.

Віче відбулось на великому стадіоні в Пешаварі, близько афгансько-пакістанського кордону. Серед маршуючих ішли теж школярі, які скандували „смерть комуністам!" Боками маршуючих колон їхали на конях муджагедіни. На головній трибуні стояли керівники сімох головних повстанських груп, їх охороняли узброєні гвардійці. Довкола стадіону був ланцюг сторожі, яка перешукувала за зброєю кожного хто входив на стадіон.

Повстанські керівники ще раз потвердили відкинення пропозиції про завішення зброї і про „поєднання". Сказали що не зложать зброї, поки в Афганістані буде совєтське військо і поки при владі є комуністи.

Повстанці назвали пропозицію „завішення зброї" обманом і трюком, щоб розсадити знутра спаяність повстанських груп. „Вони говорять про завішення зброї, а рівночасно русскі продовжують убивати невиних жінок і дітей", — сказав Бурганудім Таббані, керівник групи Ямівт Ісляmі.

В заяві лідерів сказано, що буде покликана до дії комісія для створення екзильного уряду, який буде кермувати цілістю повстанської боротьби.

Таку саму думку про екзильний уряд мають теж повстанці в Нікараґуа.

В АМЕРИЦІ

СПРАВА ПЛАТЕНЬ для старших ранґою офіцерів американської армії є спірною точкою у Департаменті оборони і в Капітолі в справах управління і бюджету. У лютому якщо це підтвердить Конгрес, урядовці кабінету, підкабінетні урядовці, члени Конґресу і федеральні судді отримають підвишку платні на 16 відсотків. А підсекретарська платня підійде на 8 відсотків. Але три і чотиризіркові генерали і адмірали — відповідальні за життя 2.1 мільйона членів збройних сил — дістануть лише 2 відсотки підвишки до своїх 75,000 долярів.

У ПОНЕДІЛОК, в ранніх годинах, 26-го січня ц.р., знову сніговий буревій навістив північносхідне побережжя ЗСА. На телевізійних метереологічних передачах і на сторінках преси заповідали опад від шести до десятьох інчів снігу, що, очевидно, спричинило дальші утруднення в транспорті працівників різних установ, заводів і шкіл. Особливо погана ситуація є на Лонґ Айленді, Н. Й., де й в дальшому страйкують залізничники.

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ поміж дружинами „Джаєнтс" з Ню Йорку — Ню Джерзі та денверською „Бронкс" у неділю, 25-го січня, на стадіоні у Пасадені, Каліфорнія, притягнули маси народу, бо 101,063 розентузіязмованих осіб, що окликами заохочували змагунів та мільйони глядачів телевізійних станцій 40-ка націй. Цим разом футболісти „Джаєнтс" затріюмфували над своїми противниками, здобувши перемогу у відношенні 39-20 та осягаючи чашу XXI Супербовлу Крайової футбольної ліги. Для „Джаєнтс" — це тим „солодша" перемога, бо перша від 1956 року.

Мейплвудська громада відзначила Січневі Роковини

Мейплвуд, Н.Дж. — Ще один рік і ще одне 22-го січня, коли це знову українські жителі Мейплвуду врочисто відзначили Січневі Роковини — День Української Незалежности.

У вівторок, 20-го січня, о год. 8:30 вечора в приміщеннях Міської ради посадник Мейплвуду Р. Ґресмір підписав проклямацію і проголосив Український День Незалежности в присутності провідних діячів місцевої громади.

У четвер, 22-го січня ц.р., о годині 9-ій ранку, зібрались у цій залі ще раз американські діячі та члени української місцевої громади, серед них представниця губернатора Томаса Кейна, Сузан О'Нілл, щоб послухати прочитання проклямації. Опісля присутні перейшли на площу перед ратушею і там відбулосоя вивішення українського й американського прапорів та відспівання обох державних гимнів. Цього дня поміж учасниками цих церемоніялів — від місцевої української православної церкви св. Вознесення був о. Іван Наконечний, а від української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. протоігумен ЧНІ, о. Михайло Бздель гість з Канади. Церемоніями займався місцевий активіст і головний радний УНСоюзу Андрій Кейбіда.

Група українців під час церемонії піднесення прапорів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Клопоти Акіно

Коли „Тайм" проголосив Коразон Акіно, ще кілька місяців тому нікому невідому скромну дружину й хатню господиню, матір п'ятеро дітей, „Жінкою року", то в столиці Філіппін Манілі юрба її противників, комуністів, демонстраційно спалювали число „Тайму" з 5-го січня 1986 року із світлиною цієї дрібної 54-літньої жінки з великими окулярами на невеличкому обличчі.

Поява Коразон Акіно на міжнародній арені не мала подібного прецеденту у всесвітній історії. Як вона несподівано виринула у політичному житті 57-мільйонового філіппінського народу і буквально впродовж тижнів стала переможним лідером революції проти тиранської диктатури Фердинанда Маркоса, як вона стала неначе через ніч героїнею народу, першою жінкою-президентом Філіппін і несподівано для всього світу проявила подивугідну тугість, твердість, хист і рішучість державного діяча, — це насправді тема, варта пера якогось першорядного письменника.

На 22-му році життя її чоловік Беніньо став наймолодшим у Філіппінах посадником одного провінційного міста. На 29-му році став губернатором та на 34-му — сенатором і лідером опозиції проти Маркоса. Ув'язнений — дістався на волю важко хворий із дозволом виїхати до Америки на операцію. Коли вернувся до Манілі і висідав з літака — насланий тайною поліцією вбивник його застрелив. Його дружина Коразон Акіно, негайно зайняла його місце лідера опозиції. „Тайм" з'ясовує, що перше ім'я Акіно, Коразон це по еспанськи „серце". Вона зуміла вхопити за серце мільйони своїх земляків. Коли вона заявила, що кандидувала би на президента проти Фердинанда Маркоса у виборах в лютому минулого року — один мільйон осіб підписали документ із зголошенням кандидатури Коразон Акіно. Маркос так грубо і безцеремонно пофальшував вибори, змінивши три мільйони карток (бальотів), що два його найвірніші генерали проголосили протест. Американський амбасадор порадив Маркосові рятувати своє життя, давши йому до розпорядження американський військовий літак, який перевіз його з родиною на острів Гаваї — разом із мільйонами награбованих грошей.

Акіно стала президентом, але її тріюмф над Маркосом не закінчив, а щойно розпочав її великі турботи. Вона опинилася в обличчі трьох ворожих їй таборів: прихильників Маркоса з державно-адміністраційного апарату, які наслідували Маркоса колишнього президента в розкрадуванні народного майна, комуністичної партизанки, фінансованої і узброюваної Москвою і касти військовиків, які прагнуть встановити на місце демократії — військову диктатуру з дальшою війною проти комуністів. Коразон Акіно не хотіла дальшого проливу крови у громадянській війні. Вона почала переговорювати з комуністичними провідниками, апелювати до їх патріотизму і довела до перемир'я.

Але ось у минулому тижні відбулася в Манілі — напевно інспірована й організована комуністами велика демонстрація з вимогою приспішення аґрарної реформи. Коли демонстранти не налякалися первісної стрілянини поліції в повітря і намагалися прорвати поліційний кордон та обкидали поліцію каменями — поліція стріляла до демонстрантів і було багато вбитих і поранених. Акіно скликала надзвичайне засідання уряду та заповіла суворе слідство, хто був винуватий у цій масакрі. Коли комуністичні партизани, які сподівалися, що ця демонстрація започаткує упадок режиму Акіно, проголосили зірвання перемир'я. Перед Коразон Акіно стала у весь ріст проблема — як завести лад у цій занархізованій країні, що її попередник на президентському пості довів над берег господарської руїни.

Філіппіни займають таку важливу стратегічну позицію де Америка має дві військові бази, що ЗСА напевно допоможуть цій вийнятково талановитій тугій жінці перебороти труднощі. Покищо там вона панує над ситуацією, бо має за собою військо і величезну популярність в народі. Світ з напруженням стежить за розвитком тамошніх подій, які є своєрідним двобоєм між демократією і авторитаризмом.

Михайло Кучер

СВОБОДА РУХУ В СССР — ВИЇЗД ЗАКОРДОН

II.

За Сталіна, тим, хто виїздив, радили уникати контакту з місцевим населенням. При клопотах звертатися тільки до совєтської адміністрації. В потягу не залишатись вночі в одному купе з пасажиром протилежної статі. Не можна мати контакт з місцевими комуністами. Хто порушить такі „поради", буде покараний „несудовим процесом", себто засудом „трійки" (ОСО) — „особое совещание". Дозвіл на виїзд видається в останній момент. Закордонні паспорти в СССР не зберігаються вдома, а в МИД СССР — міністерстві зовнішніх справ і видаються тільки на час поїздки. Закордонний совєтський паспорт є трьох родів — загально громадський, службовий і дипломатичний. Паспорт для виїзду в капіталістичні країни має МИД СССР. При виїзді в паспорті вже буде віза, куди громадянин їде. При від'їзді в останню хвилину можуть висадити з потяга, або літака.

Совєтські громадяни, що живуть в національних республіках, мають при виїзді значно більше клопотів, як росіяни, що їдуть з Москви. В національних республіках виїздна справа скеровується в республіканський ЦК партії, і, очевидно, КҐБ. Отже виїхати закордон з СССР можуть легко ті, яким цікловито довіряє партія, які не попадають під вплив капіталістичного „дольче віта", або згідно з пропаґандою, пекла.

Совєтський кордон замкнений, „граница на замке", про що з гордістю говорить пропаганда. У той час у ЗСА є чотири мільйони нелегальних чужинців. Совєтський державний кордон не претендує на сучасність. Системи охорони державного кордону в СССР навчають на спеціяльних курсах і в школах КҐБ та МВД — міністерства внутрішніх справ. Елементи кордону, якщо рухатися від СССР, такі:

1. Прикордонна смуга. Населення може там жити, але за окремим дозволом. Про такий дозвіл має бути зазначено в паспорті. Дозвіл дає міліція, або прикордонне військо. 2. Укріплена смуга — ширина біля сто метрів. У прикордонній смузі знаходяться так звані „пограничні системи". Це:а)паркан з кільчастого дроту на бетонових стовбах. Паркан має багато воріт, які відкриваються з прикордонної застави при допомозі теле-реле. „Реле" може включити не кожен. Для того в „заставу" треба зателефонувати і сказати код-цифру, яка на кожний день інша. Вздовж кордону знаходяться телефони, але без слухавок. Слухавку включає прикордонник. Він її носить за поясом. Дріт паркану насичений електрикою малого напруження. Якщо людина необізнана з технікою охорони торкне дріт, на заставу потрапляє сиґнал. Зараз за парканом знаходиться контрольна „слідова" смуга, від слова „слід", відпечаток ноги людини. Її ширина 5-6 метрів. Цю смугу часто переорюють. Далі йде кільчаста дротяна загорода колами на низьких кілках. У траві захована „система"-тонкий дріт петлями. Людина, яка біжить, або йде такою зоною, обов'язково ногами попадає в петлі, з яких не можна виплутатися. На прикордонних вежах стоять вояки із далековидами та кулеметами. Прикордонну смугу патролює військо із собаками. За вбивство втікача з СССР прикордонник отримує державну нагороду „За відвагу", хоч при вбивстві жадної „відваги" нема.

За втікачем, який залишився у вільному світі влаштовується справжнє полювання з метою схопити живцем і доставити в СССР, або вбити. На політичні вбивства у вільному світі потрібна санкція ЦК КПСС. Так було і з атентатом на Папу Павла II. Так було і з всіми політичними вбивствами українців у вільному світі. Так, за жінкою резидента КҐБ у вільному світі, який у ньому залишився і яка потрапила втікти до Австралії, вислано вбивників т. зв. „дипкур'єрів" (дипломатичних кур'єрів). Совєтський посол в Нідерляндії генерал-ляйтенант Пономаренко не мав при собі каґебістських собак, то сам тягнув до літака совєтського втікача, але при тому дістав по обличчі ляпаса. Стався скандал і совєтського посла в ролі чекіста відкликано до Москви, де він став викладачем в Інституті суспільних наук при ЦК КПСС і завідував катедрою методів нелегальної праці комуністичних партій. Теж непогано. Серед персоналу совєтських посольств у вільному світі знаходяться працівники КҐБ, завданням яких слідкувати за людьми з СССР, які є на території даної країни. Звичайно, таких людей, колишніх громадян СССР, або й ні, але проявляють себе антисовєтськими поглядами і переконаннями, голословно обвинувачують у вигаданих злочинах на території Европи, або СССР за війни. Відомості в таких випадках дає відділ дезінформації КҐБ.

У СССР видають з грифом „Совершенно секретно" (цілком таємно) книги КҐБ. Назва їх довга — без перекладу — „Алфавитный список агентов иностранных разведок, изменников Родины, участников антисоветских организаций, карателей и других преступников, подлежащих розыску".

У 1976 році одна з таких книг (вони нумеровані) стала відома на Заході, в ній в азбучному порядку названі ті, хто знаходиться на Захо-

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Осип Кравченюк

У СПРАВІ ДОКУМЕНТАЦІЇ ТИСЯЧОЛІТТЯ

На початку 1985 року Владика Михаїл Гринчишин запропонував мені обняти пост архіваря-бібліографа Центрального Комітету Тисячоліття Хрищення Руси-України. Згідно з пляном великого організатора, яким є Владика Гринчишин, моїм завданням є збирати, реєструвати і зберігати всі матеріяли про Тисячоліття, монографії, брошури, журнальні й газетні статті, летючки, поштові марки, програмки тощо. Усе це на те, щоб по закінченні ювілейних святкувань Тисячоліття виготовити докладний бібліографічний огляд пробленої праці і, що ще важливіше, покласти усі ці матеріяли, належно упорядковані, на мікрофільм, щоб, таким чином, зберегти їх для майбутніх поколінь.

Маючи багато завдань, зв'язаних з моєю професією та численними науковими темами, що їх я уже давніше заплянував розробити, я дійсно не знав, як відповісти на оферту достойного Владики. Однак, знаючи його вже понад 25 років особисто як небуденного організатора праці і людину, необмежено віддану добру нашої Церкви і близького знаменного ювілею Тисячоліття, я не міг відмовити його проханню і прийняв згаданий пост архіваря-бібліографа. Зробив я це також тому, що добре розумію важливість документації взагалі, а при нагоді Тисячоліття зокрема, бож тільки так зможемо доказати світові, раз і назавжди, що знаменна подія хрищення нашої батьківщини св. Володимиром є частиною нашої історії, а не історії будь-якого іншого народу.

Моє іменування архіварем-бібліографом Тисячоліття Владика Гринчишин оголосив окремою „Заявою" до всіх наших видавництв у вільному світі, а по деякому часі повторив цю „Заяву", як „Пригадку", прохаючи присилати на мою адресу все, що має будь-яке відношення до Тисячоліття. Не треба говорити, що підбадьорений цими заходами Владики я приступив до праці, розвівши в першу чергу картотеку й приготовивши відповідні папки, які, я був певний, почнуть наповнятися матеріялами, що надходитимуть з усіх усюдів. Результат до деякого часу був такий, що крім газет і журналів, що їх я сам пренумерую, ні одно українське видавництво не відгукнулося на першу „Заяву" Владики Гринчишина. Це було передвісником труднощів, перед якими я мав стати зі своєю амбіцією зібрати абсолютно все, що появилося друком про Тисячоліття. Стурбований таким станом справ, я написав лист до Владики, з'ясовуючи йому майже цілковитий брак співпраці видавництв зі мною. Це привело до „Пригадки" Владики, і щойно тоді деякі видавництва почали присилати мені свої видання. У міжчасі я сам написав багато листів-прохань до наших наукових інституцій і редакцій, але, на жаль, без бажаного результату. Дотепер я все ще не одержую публікацій з нашого Гарварду, „Вістей з Риму", „Патріярхату", „Поступу", „Нашої Мети", „Церковного Вісника", „Українського слова" та ін.

Коли стан мого збирання матеріялів про Тисячоліття не є зовсім катастрофальним, то в цьому заслуга Івана Олексина, президента Українського Братського Союзу, який задержує всі видання, які надходять до редакції „Народної Волі" і по деякому часі пересилає мені їх. Завдяки цьому заведена мною картотека добре розрослась, а поодинокі папки з витинками з журналів і газет гарно наповняються. І цим я дуже радію, хоч і далі не розумію, чому більшість наших видавництв не пересилає матеріялів безпосередньо до мене. Чи тому, що призабувають, чи тому, що не пишуть нічого про Тисячоліття, а чи на брак їхньої співпраці є якісь інші причини. Як би не було, я дуже зневохочений цим браком співпраці наших видавництв, хоч і не трачу надії, що він поправиться.

Бракує мені також співпраці численних комітетів Тисячоліття, крайового, наукового конґресу, прицерковних та світських комітетів з поодиноких міст Америки, Канади, Австралії і в европейських країнах.

Справа документації — преважлива справа, і вона повинна лежати на серці всім видавництвам і комітетам так само, як вона лежить на серці тих кількох одиниць, які безкорисно працюють для її найкращого здійснення. Тому прошу всі наші видавництва й комітети присилати на мою адресу свої видання про Тисячоліття зглядно звідомлення з пробленої дотепер праці й пляни на майбутнє. Докажім, що ми розуміємо важливість заплянованої Владикою Гринчишином документації і спільними силами зробім усе, щоб вона стала дійсністю і цінним пам'ятником для майбутніх поколінь.

Моя адреса: Dr Joseph V. Krawczeniuk 545 South Franklin Street Wilkes-Barre, Pa. 18702

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

Хвороба Альцгаймера — примара старости

Сьогодні пересічний вік життя людини, зокрема в ЗСА, постійно зростає і вже доходить до 78-80 років у жінок та 74-75 у чоловіків. Коли сьогодні скаже хтонебудь людині, що має 75 років, що вона стара, то це просто образа. Навіть 80-літні не хотять до старости признаватися. І тому треба радіти. Очевидно, що свою довговічність людина завдячує своїм батькам та тим генам що від батьків одержала добрим умовинам життя, віджилювання і праці та очевидно великим досягненням медичної науки, завдяки якій лікарі можуть докладно розпізнавати хвороби та вчасно застосувати найбільше ефективні ліки. Вчасна й докладна діягностика хвороби та відповідне лікування хворого вдома чи в шпиталях, запобігання хворобам, дієтетика, поборювання нікотини, алькоголю та наркотиків, вживання руху згідно з вимогами людського тіла та всякі інші заходи загального характеру як гігієна тіла, відпочинкові оселі й інші загальнолюдські запобігаючі заходи — це чинники, які причинились до продовження віку людини та до його здоров'я.

Але на тому шляху здоровної поправи людини, медицина й людство все ще натрапляє на непоборні хвороби такі як пістряк, склероза, серцеві й мозкові атаки, хронічні суглобові хвороби, цукрівниця і цілий ряд інших. Проте найбільшою загрозою для людського здоров'я, як показалось в попередньому році — це нуклеарна радіяція (це той страшний випадок нуклеарного вибуху в Чорнобилі, в Україні) та нова й страшна пошесть АІДС, що тепер шириться вже не лише серед гомосексуалістів та наркоманів, але вже й перенеслася та шириться серед загальної людности обох статей. Треба ще тут згадати й про пістряка чи рака. Про ці небезпеки для людського здоров'я ми вже кількакратно згадували та й ще будемо писати. Сьогодні я хочу звернути увагу на ще одну здоровну проблему, особливо людей старшого віку, а саме хворобу Альцгаймера.

Щож то за хвороба, що називається від свого винахідника, лікаря Альцгаймера? Хто про неї чув колись давно? А навіть двадцять років тому була мало відома для лікарів. А тепер хвороба Альцгаймера сталась просто примарою старших осіб. Коли ще тому кілька років найчастіше спостерігали цю хворобу серед старших віком із сімдесяткою чи вісімдесяткою, то сьогодні вже знаходять її у людей віком 60-50, а навіть, хоч рідко, у віці 40 років. Це грізна, це жорстока хвороба, яка повільно й підступно нищить в людині пам'ять, свідомість, орієнтацію і всяку контролю над собою чи звичайними людськими функціями. Людина просто стає бездумною, безконтрольною та нездібною контролювати свої звичайні людські чинності, не вміє собі зарадити в найбільше нормальних справах та не пізнає нікого зі своїх найближчих. Нерідко попадає у стан сильного роздразнення й може бути навіть небезпечна для свого найближчого оточення, якого вона цілковито не пізнає. Хвороба є хронічна й веде врешті по кількалітньому періоді такої муки особистої та для окруження хворої людини, до смерти, не раз з попереджуючою стадією непритомности.

Очевидно у довгому перебігу згаданої хвороби, хворий зокрема у перших роках хвороби, має перебіг лагідний, лише з періодами погіршення безконтрольного стану, проте може віджилятись, хоч вимагає постійного догляду й обсервації другої особи. Треба підкреслити, що це хвороба, яка наносить великий клопіт родині та вимагає великих коштів лікування. Але про це будемо писати в дальших статтях.

Назакінчення треба підкреслити, що кількість людей по 60-му році життя у ЗСА є коло 28 мільйонів, а найбільше зростає число 80-літників. Около півтора мільйона старших людей є в домах для немічних. Сьогодні у ЗСА лікарі нараховують понад три мільйони хворих на цю страшну хворобу мозку людей старшого віку обох статей.

У НЕДІЛЮ, 25-ГО СІЧНЯ у містечку Камінґ, Джорджія, де є 2,800 мешканців, у відповідь на попередню атаку у суботу, 17-го січня, що її зробило 400 членів Ку Клакс Клену враз із своїми симпатиками, що обкидали негрів — які маршували у мирному поході, вшановуючи пам'ять свого лідера Мартіна Лютера Кінґа, — пляшками, камінням, і болотом — вулицями цього містечка, знову маршував похід негрів, в якому взяло участь 25,000 осіб. За На заклик губернатора цього стейту Джо Франка Гарріса протестаційний похід охороняло 1,000 осіб із Крайової військової ґвардії. І цим разом назустріч їм вийшли куклакскленісти, деякі з них одягнені у свої спеціяльні білі одяги і каптурі поверх обличчя, викриваючи расистські гасла та повіваючи конфедератськими і американськими прапорами. З учасників протестного маршу нікого не заарештовано, натомість багато заарештовано учасників антирасистської демонстрації. Тепліше зустріли протестний марш офіційні місцеві кола.

Роман Кухар

ГЕРОДОТОВА „ІСТОРІЯ" — КЛЮЧ ДО НАШОГО МИНУЛОГО

II.

Що праукраїнські племена з-перед 500 років до Христа були тотожними з нашими племенами, названими в „Повісті временних літ" більш як тисячоліття пізніше, на те вкаже мовнопорівняльна аналіза їхніх племінних назв (хоч у Геродотовому часі вони так самі себе не звали) з таких часово віддалених періодів. Тут водночас матимемо й нагоду вперше кинути світло на походження загадкової назви нашого православ'янського племени „неврів", що створило своєрідну історичну проблему, на яку й досі не могли знайти відповіді чужі й наші історіографи. Геродот розміщує своїх „неврів" початково над Дніпром, там же де сиділи згодом наші поляни. Назвою романського походження на неврів є „наварі", себто, в перекладі на українську мову, жителі рівнин, поляни.

Проблема їхнього пізнішого місця проживання на захід від Дніпра в тому, що під натиском скитів зі сходу в 7 сторіччі до Христа т.зв. неври мусіли у своїй більшості відійти на північ, південь і захід. Велика їх частина опинилася на Волині й Поділлі. А що були вони первісно з над Дніпра на те, крім дотичного звідомлення Геродота, вказує й дана їм назва „непри", що підлягла в часі відповідній зміні для влегшення вимови на „неврів", подібно як інший проривний приголосний „б" замінює легший у вимові протиснений приголосний „в", напр. „гебрей" — „еврей", „Бабильон" — „Вавилон", „Барабас" — „Варава" і т.д. Дніпро, документують історичні джерела й мапи, наприклад, ще з XVI сторіччя мапа України італійського картографа Гастальдо, був відомий під назвою „ Непер", або „Непро", тож і населення над Дніпром у старовину звали „непрами" [illegible] „неврами". О[illegible] звідки треба виводити таємну назву „неври". Щодо назви „Непер", „Непро" на Дніпро, то, мабуть походять вони від поняття „непрохідности", неможливости „перебродити" його. Частина „неврів" ще за часу скитів залишилась над Дніпром, а більшість їх повернулась туди згодом, після чого стали вони відомі в історії, спочатку, як „бористенці" (від грецької назви на Дніпро), а опісля, як уже загально відомі поляни.

Побіч фактичних заподань, Геродот любується в анекдотичних додатках до своєї розповіді, що надає їй прикмет загальнолюдського інтересу й популярности. І так, за причину своєчасного залишення „неврів" наддніпровського терену подає Геродот присутність різного роду „гадин" на тому терені. Тим гаддям, не важко здогадатись, мусіли бути новопоявлені скити після їхнього переможного походу проти кімерійців, що до 7 сторіччя проживали на землях Чорноморського Низу. Інша анекдота на тему „неврів" стосується суєвір'я грецьких колоністів того часу Згідно з розповсюджуваними серед них поголосками під час відвідин Геродота Скитії, „неври" мали раз у році перекидатись у вовкулаків, на що є теж вияснення реального значення цього повір'я: за умов частих ворожих напастей на територію наших прадідів, вони, як у випадку „неврів", ставали, з мирного в нормальних умовах населення, войовничим. Перейдімо, з черги, до т.зв. „аґатирсів", як про них відзивається Геродот.

Що „аґатирси" — це наше плем'я, відомі з начального літопису згодом тиверці, теж доволі проглядне. Мешканців різних теренів знаменував їхній природний габітат, довкільний характер країни. В даному випадку, дуже знаменна для простору між Дністром і Дніпром того часу була степова тирса, висока трава, що ще в козацьких часах закривала інколи вершника з головою. „Аґа" у слові „аґатирси" має визначення обсягу, простору, величі. Такий додаток-приставка часто виступає в іменах різного походження, напр. Аґа-хан (великий хан), Аґамемнон, микенський король, вождь данайців у війні проти троян тощо. Назва „аґатирсів", тиверців, пов'язана з грецькою назвою „Тирас" на Дністер, чи „Тира" на пристань над Дніпром. Деякі дослідники придають „аґатирсам" трацьке походженя, проте безґрунтовно, бо траки ненавиділи управи землі, вважаючи таку роботу рабством, тоді як українські прадіди „аґатирси" (тиверці) власне хліборобством займались.

Сягаючи спочатку до Дніпра, „аґатирси" після наїзду скитів відступили частково в Карпати,поширившись і в Закарпаття до річки Марош у Семигородщині, де та їх частина могла перемішатися з траками, витворивши згодом нарід волохів і посвоячених з нами молдаван. Більшість тиверців залишилась на території України, головно між Дунаєм, Дністром і Богом, осівши масово в середньому бігу Дністра (Буковина) й долішньому (Придунайщина).

Про „аґатирсів" -тиверців Геродот теж не занедбав вставити прикметну своїй розповіді анекдоту. Начебто за злонаміреними слухами вони мали спільних для всіх жінок.Це, звичайно, не відповідає дійсності. З побуту українського народу з непам'ятних часів відомо, що жінки були у великій пошані серед наших племінних громад. Ще за наших часів до старших жінок загально по селах звертались, як до „мамунь", а до молодших — як до „сестер". Так було й у старинні часи. З тієї „фаміліярности" в відношенні до жінок виникло між незорієнтованими пришельцями враження, що в „аґатирсів" були спільні жінки. „Аґатирси-тиверці були одним з найхоробріших наших племен, що не побоялися скитів на сторожі рідної землі та приневолили скитів обійти їх у відвороті від перської погоні, що й теж засвідчує про значну чисельність тиверців і їхню силу. Більше про світанки тиверського й інших рідних племен зможуть читачі довідатись із готованої до друку історичної повісти Р. Володимира. (Р. Володимир: „Тиверська провесна").

Як і „неври", „меланхлени", таврійці й інші наші племена з Геродотового часу, тиверці були нащадками рідного, „трипільського" населення, проживали на землях України споконвіку й Геродот завжди виразно зазначує, що вони не були скитами, а місцевими, осілими племенами

Подібна до „аґатирсової", неґативна анекдота Геродота стосується і до деревян, нашого племени, прозваного в Геродотовий час „андрофаґами". „Андрофаґи" (повинно б бути „антропофаґи" на означення „людоїдів", як про них десь чував Геродот, ніде конкретно не вказуючи на таку їхню своєрідність) проживали тисячоліттями на тому ж са-

(Закінчення на стор. 3)

Українець...

Закінчення зі стор. 2

національної совєтської дер жави. Це є вигідне для Заходу, але незвичайно корисне для Кремля, що має за собою гори трупів і ріки крови, пролитої в боротьбі за збереження національної та культурної ідентичности поневолених народів. По смерті Сталіна дальше брутальними засобами проводиться русифікацію, що проти неї вперто боролися українські мученики: Юрій Литвин, Михайло Мельник поет Василь Стус, Олексій Тихий, Данило Шумук. Доля цих в'язнів є іґнорована західньою „мідією". Коли і пощастить комусь з українців еміґрувати на Захід, зразу називають його „совєтом", або „росіянином".

Щасливим збігом обставин ми є свідками культурного ренесансу українців у ЗСА. Твердо віримо, що Україна не стане забутою нацією і що наші діти будуть знати мову, культуру історію української спадщини", — підкреслює А. Заплатинський.

ЯК ПОВІДОМИЛА ГАЗЕТА „Ню Йорк Таймс", біля Боянаулу в Казахстані згоріла амерeканська сейсмічна станція, призначена для нагляду за совєтськими нуклеарними випробуваннями. Американський студент Фабійо Сімі, який перебував на станції, розповів, що пожежа почалася в одному з чотирьох будиночків, що прилягають до станції. Проведене совєтськими властями слідство встановило, що пожежа сталася в результаті „короткого замикання" в електричних проводах. Згідно з умовою, укладеною між Академією Наук СССР і нюйоркською Радою в справі охорони природних ресурсів, навколо підземного полігону в Семипалатинську, Казахстан, були створені три американські пункти спостереження за нуклеарними випробуваннями.

64-ий Відділ СУА в Ню Йорку

запрошує Членок СУА та Громадянство на

ДОПОВІДЬ

ред. Івана Кедрина

„УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В ПОЛЬЩІ В СПОМИНАХ ОЧЕВИДЦЯ"

яка відбудеться

в суботу, 7-го лютого 1987 р., о год. 4-ій по пол. в домівці СУА в Ню Йорку, Н. Й.

108 Друга Авеню

Абітурієнтки Дівочої Гімназії СС. Василіянок у Львові з 1937 року

рішили відбути

З У С Т Р І Ч

У П'ЯТДЕСЯТЛІТТЯ СВОЄЇ МАТУРИ

на Союзівці

23-го і 24-го травня 1987 року

До участи запрошуємо товаришок-василіянок і усіх учениць та учеників гімназій Львова 1930-их років, зокрема товаришок УПТянок того самого річника.

З'їзд дасть нам нагоду зробити підсумки втрат, які зазнала українська спільнота з приводу ліквідації наших виховних інституцій у 1939 році. Бо вчити будь-якої професії на будь-якому поземі не є рівнозначне з формуванням шляхетної молодої людини. Насувається багато думок, що варті дискусії.

Побут на Союзівці виносить 38.00 американських долярів від особи. Це включає полуденок, бенкет і нічліг в суботу, 23-го травня і снідання в неділю, 24-го травня. Кімнати треба швидко замовляти в управі Союзівки.

Про участь у з'їзді просимо повідомляти на адресу: Luba Prokop, 58 East 7th Street, New York, N.Y. 10003, U.S.A.

З нагоди Тисячоліття Хрищення В Дітройті заплановано будову історичного музею

Багато з нас призабули трагедію втрати Музею Визвольної Боротьби в Празі. Цей музей був створений членами українських армій, які полками перейшли в повному фронтовому виряді і зі зброєю до Чехо-Словаччини у 1920 році. Свідоцтвом боротьби був музей.

З приходом совєтських військ у Чехо-Словаччину в 1945 році, уряд СССР вивіз цей музей на територію СССР і його знищив. Український культурний світ пережив ще одну трагедію. Ті, що оплакували втрату, повмирали, а ті, що народились по Другій світовій війні, мало знають про цю трагедію та про нищення культури і історії нашого народу.

Коли чисельна еміграція після Другої світової війни переїхала у вільний світ, впало гасло-клич: „Не плачмо, а відбудуймо втрату". Тоді у Клівленді, в Дітройті і в Чикаго знайшлись ентузіясти, люди великої посвяти, які при допомозі української культурної спільноти побудували архівні музеї, які проіснували 30 і більше літ, зібравши велетенські історичні фонди, для яких сьогодні зовсім немає місця, не то для виставних кімнат, але й для дальшого зберігання документації з усіх культурних ділянок народного життя і творчости. Колишній Музей Визвольної Боротьби, як і сучасні українські музеї в Дітройті, в Чикаго і в Клівленді — це не етнографічні музеї. Це головно архівні музеї, в яких переховується історія в документах у тисячних сховках за тематичним змістом, потрібних студентам, науковцям, дослідникам, письменникам у всіх проявах культури, релігії, політики, науки, до тисячних тем історії і життя народу. На відміну, Український Музей, який реалізуємо в Ню Йорку з Ініціятиви СУА, це головно етнографічний музей. Це музей народного мистецтва: одягу, вишивок, різьби, кераміки, писанок, образотворчого мистецтва. Він, очевидно, репрезентує українську культуру і є великим надбанням української спільноти, але він не є центром документації.

Центр документації — це архіви -музеї, в яких зберігається українська галицька преса, в тому багаті річники НТШ років 1920-1939, різні і рідкі видання „Просвіти". В дітройтських архівах переховується документи галицьких установ і також безцінні документи українського війська до вибуху Другої світової війни. В повоєнному періоді архів зберігає кожне друковане слово і 36-тисячну бібліотеку.

З дальшим напливом історичних пам'яток тисячних книгофондів, дарів чудових експонатів мистецтва, церковних реліквій, тисячних видань преси і журналів довело до того, що обидва українські музеї в Дітройті і у Воррені не мають місця для сховищ і зберігання.

Люди старіються, відходять, передають цілі бібліотеки, мистці шукають місць для передачі свого мистецтва — де його подіти?

Єдина установа, яка має перманентну тяглість — це українські архіви-музеї, — центри документації в Дітройті і у Воррені, які й дальше через віки зберігатимуть історію життя нашого народу. Ці архіви-музеї мають вже за собою 29 літ існування. Вони ростуть, мають чудовий розвиток і чудових спонзорів, але вже перевантажені і бракує місця праці для дальших літ.

Культурні люди настоюють на збірці фондів для побудови просторого дому в програмі Тисячоліття. Посмертні завіщання і деклярації показують на реальність пляну нашої великої громади.

Під цю пору поширюємо громадський комітет і підготовлюємо кампанію збірки фондів.

Сьогодні беремо в орбіту Тисячоліття побудову музею в Дітройті, завтра будемо розбудовувати музеї в Чикаго і в Клівленді, бо не один музей треба нам мати, а десять, не одну кредитівку, а сто, не одну школу, а сотні шкіл, бо в цьому заключається наша мудрість і зрілість, тим ми приготовляємо себе бути державним народом. Ми збираємо фонди з нагоди 1000-ліття: „Не нам, не вам а Україні і Богові на славу, бо Бога ми прийняли у християнстві тисячу літ тому".

Це величне святкування цілого українського народу. Тепер ми маємо один довг до сплати — відбудувати страту Музею Визвольної Боротьби яку продовжують наші архівні музеї в Дітройті, в Чикаго, в Клівленді. Ці музеї проіснували більш 30 літ, в них зберігається мільйонове багатство нашої історії і життя, і вони мусять бути відбудовані та пристосовані до сучасних форм модерного життя.

Комітет звертається до українців вільного світу підтримати здійснення дуже важливо і на часі історичного проєкту. Пожертви і листи просимо адресувати:

Ukrainian-American
Archives and Museum, Inc.
11756 Charest St., Detroit,
Mich. 8212.

Можна також скласти пожертву на Музей в Клівленді, або в Чикаго, зазначивши це в листі або на чеку. Так будемо поміщувати в пресі.

Роман Дацько
куратор в Дітройті
Ірена Захарків
куратор у Воррені

Свобода...

Закінчення зі стор. 2.

ді, всі вони названі „изменниками Родины", та заочно засуджені на табори від 10-ти до 25 років, або й на смертну кару. Відомий на цю тему вираз Хрущова „Мы вас на дне морском найдем".

Московська абревіятура ВМН — „высшая мера наказания". Жадної давности ніби заподіяно злочину Москва не визнає. На кожне політичне вбивство за кордоном СССР у вільному світі дає дозвіл (наказ) ЦК КПСС, за (без перекладу). „Успешное выполнение правительственного задания" Президія Верховної Ради СССР нагороджує успішного вбивцю орденом „Боевого красного знамени". Так було і з Сташинським. Він дістав наказ із Секретаріяту ЦК КПСС.

Обійми совєтського боа констріктора починаються на аеродромі Шереметьєво у Москві. Там чиновники ще ввічливі на совєтські норми. А далі вже діє „штатний" вбивник з синільною кислотою, радіоактивною отрутою, парасолею, яка стріляє малесенькими кульками з отрутою, яка викликає інфекцію крови. Отрута такої парасолі вбиває протягом двох-трьох хвилин.

СССР має за кордоном відділ вбивць людей, який після війни звався „Спецбюро", потім „Отдел ч. 13" і врешті „Отдел В".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

136 Друга Авеню, ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

П'ятниця, 30-го січня 1987 року, о год. 7-ій веч.

„НАШІ УНІКАЛЬНІ ЩЕДРІВКИ І РОСІЙСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКА ЦЕНЗУРА"

Досконалий спів цих українських народніх перлин в обробці К. Стеценка, з рідкісної платівки „Камерного Хору ім. Б. Лятошинського" з Києва.

Коментуватиме: *Теодор Терен-Юзьків*

Геродотова...

Закінчення зі стор. 2

мому терені, серед лісів — за визначенням Геродота, що й відомі з літопису деревляни.

Від багатства дерев пішла й їхня назва. Непорозуміння либонь вийшло із змішання назви „дендрофаги" (споживачі дерев, себто ті, що найбільше ними для будови хиж, лодій, частоколів, користувались), з „андрофаґами", що й дуже подібно звучить у вимові, причинившись до сплутання. На відміну від інших племен — сучасників Геродота, які садили городовину, збирали збіжжя, просо, сочевицю й харчувались головно земними продуктами, деревляни споживали теж і м'ясо лісових тварин, у яких, ще з побуту в материку, з м'ясом взагалі було дуже скупо.

Анекдота з таврами в Геродотовій „Історії", що пов'язані з грецьким повір'ям про їхне походження від кентаврів (леґендарних півчоловіків, півконей), завдяки славі вершників, якою таврійці втішались, торкається кривавих таврійських жертвоприношень полонених, що правдоподібно робили прибулі в Тавріду тавро-скити, бо саме скити вирізнялись жорстокими звичаями приношень у жертву Аресу — богові війни, чужинців, а навіть своїх людей. До речі, й сарматам, спорідненими зі скитами, пришив Геродот леґендарне походження — від скитських парубків й войовничих амазонок. Очевидячки, сармати до наших племен не належали.

Залишається згадати ще одне праукраїнське плем'я, яке Геродот зараховує до супротивників союзу нескитських племен із скитами, а саме „меланхленів", наших сіверян з літопису, чи пізніших чернігівців, що проживали в тисячоліттях на тотожних із сучасними теренах. Найменя „меланхлени" (меланхолійні, сумовиті) відповідає характерові назви сіверян, які саме були відомі з суворіших звичаїв і особливого характеру, що випливало з їхнього проживання в суворішому, північному кліматі. Мали вони теж і зодягатись у важкий, тепліший одяг, свого роду темні кобеняки, відмінні від легкого, світлого одіння своїх південних земляків.

Геродот присвячує й чимало уваги „каліпедам" і „алязонам", що розташувались між ріками Богом і Дніпром, на т.зв. „святих шляхах" міжплемінного й міжнародного зв'язку, теж довкола пристані грецької колонії — міста Ольвії, що відповідає розселенню нашого племени уличів, які славилися своїми бджільними вуликами. Від них і назва Ольвія пішла, вони бо займались оживленою торгівлею з грецькими колоніями, зокрема (льняною) олією, бджільним медом і воском. „Алязони" й уличі — це майже тотожні в обидвох мовах названня, а „каліпеди" означає радше додаткову характеристику цього племени, як „красноногих", швидконогих, або метких у своїх функціях посередників у торгівлі між нашими племенами і грецькими йонцями, аніж іншу племінну назву.

Інші можливі племена з-поміж нескитського населення Геродот особливіше не вирізнює, обзиваючи деякі з них „скитами-орачами", чи „скитами-хліборобами", або просто „бористенцями" (дніпровцями), дарма що ні одне з названих не були скитами. Проте, підлягаючи скитам, подібно до них зодягались і вели себе по-скитському, згідно з природою частіших зносин із скитами. Справжніми скитами були тільки т.зв. „царські скити", світові завойовники і їхнє поспілля — „кочові скити", про що засвідчують, м. ін., їхні етнічні найменя іранського походження, зовсім відмінні від довкільної людности, як ось — Арійопейтес, Сіталькес, Тарґітаус, Таксакіс, Терес, Скунка, Анахарзіс, між чоловіками, й Апі, Арґімпаза, Табіті тощо, серед жінок. Усьому іншому, нескитському населенню накидував зовнішній світ назву панівних у той час у причорноморському терені скитів, подібно, як навіть у сучасному „просвічена світова опінія" надає українцям загальну назву „росіян", чи „поляків", залежно від політичної території, з якої наші земляки походять.

В обсяг вирізнених Геродотом окремих нескитських племен не ввійшли ні білі хорвати, ані бужани, дуліби й волиняни, хоч білі хорвати були певно частиною Геродотових „аґатирсів", а бужан, дулібів і волинян об'єднувало в той час надане Геродотом найменя „неврів".

Час на реґіональний збірник про Львів і околицю

Вже майже ціла східня Галичина з Засанням описана в реґіональних збірниках, в яких задокументовані події головно XX ст., роки між двома світовими війнами і пізніше, майже досьогодні. Тільки Львів із околицею чекає на свою чергу. Хоч про Львів появилися на еміґрації три збірники і крім них книжки зі спеціяльною тематикою, все ще належить видати такі події, що їх або побіжно або зовсім на згадано. Належить описати містечка й села в околиці Львова. Знаємо вже в рукописах описи сіл Ременова і Рудна, знаємо книжку Михайла Влоха п. з.: „Винники, Звенигород, Унів та довкільні села". Чикаго 1970. Треба охопити Львів із околицею, досі ще не згадані місцевості.

В суботу, 27-го грудня 1986 року відбулася вступна конференція реґіоналістів — львов'ян, присвячена справі збірника про Львів. Знаний історик д-р Олександер Домбровський, уродженець Львова, доповів про Львів, дорогий кожному його мешканцеві. Він згадав про свої незабутні переживання, зв'язані зі Львовом, з дитячих, молодечих і зрілих років (похорон Бесарабової, промова о. прелата Л. Куницького на площі св. Юра 23-го березня 1923, смерть М. Грушевського, поліція розпитує про „Сурму" в бібліотеці НТШ тощо). Напевно кожний львов'янин має подібні спогади ще й із інших часів. Все це треба зберегти друком у книзі для майбутніх поколінь. Д-р Домбровський читав книжку „Історія Львова", Київ 1955, де представлено три епохи Львова: феодалізму, капіталізму і совєтську. Про національне й соціяльне життя Львова майже нічого немає в цій книжці. Треба дати їй відповідну оцінку.

В дискусії виринула постанова в цати один том про Львів, один про околицю. Вирішено заснувати громадський комітет для збирання видавничих фондів, і редакційну колеґію. Вже зголосилося кілька членів комітету. Одначе тому, що на сходинах не було досить учасників через невідповідну пору (зібрання інших установ), вирішено влаштувати ще одно зібрання в догіднішу пору. Саме в неділю, 1-го лютого ц.р. Друга година після полудня видається найбільше догідна. Тож в імені Комісії Реґіональних Дослідів і Публікацій при НТШ просимо й закликаємо не тільки всіх львов'ян, але й тих громадян, кому дорогий Львів, як політичний і культурний осередок західньоукраїнських земель під Австрією і Польщею та іншими окупантами, прийти на це чергове зібрання і вирішити долю видання збірника про Львів і околицю. Кожний з нас пережив багато під час як не Першої, то Другої світової війни, важкі часи окупацій, тому й може багато причиниться до видання книги. Під час зібрання познайомимося з важливішими дотеперішніми публікаціями про Львів. До побачення в неділю, 1-го лютого 1987 року в НТШ, в Ню Йорку.

За Управу КРДП

д-р Василь Лев,
голова,
мгр Микола Турецький
секретар

МАЛЯЗІЙСЬКИЙ СУДДЯ Едгар Джозеф заявив, що вважає вину 24-річного громадянина Західньої Німеччини Франка Ферстера недоказаною і звільнив його з ув'язнення. Ф. Ферстера обвинуватили в розповсюдженні наркотиків і якби його вина була доказана, йому загрожувала смертна кара. Маляйзія є однією з небагатьох країн, закони якої передбачають смертну кару за купівлю, продаж або зберігання навіть незначної кількости наркотиків.

У світлу пам'ять Покійних моїх Дорогих

тети бл. п. Галини Артех,
вуйка бл. п. Степана Артех

мами моєї дружини

бл. п. Стефанії Филипович

замість квітів на Їхні Могили складаю 1.500 долярів на руки Преосвященного Владики Кир Інокентія Лотоцького ЧСВВ в Чикаґо на виховання нових священиків.

ЯРОСЛАВ ГАРАСИМІВ

В пам'ять

бл. п.

ЕВГЕНА МАРКІЯНА ВАНЧИЦЬКОГО

на народні цілі зложили:

на Катедральний Храм у Філядельфії, Іванна і Мирон Гентош	$200.00
на церкву св. Миколая у Філядельфії Богдан Саєвич	100.00
на студентів у Бразилії Франсін Лефрак	100.00
на Наукове Товариство ім. Шевченка Стефанія Диба-Ценко з родиною	50.00
на студентів у Бразилії Інж. Зенон і Галина Кохановські	20.00
на Культурно Освітній Центр у Філядельфії Марія Данилів	20.00
на Спортове Товариство „Тризуб" у Філядельфії мґр Мирослав і Іванна Субтельні	20.00

В день уродин

бл. п. Евгена

31-го січня 1987 р.

будуть відслужені

СВЯТІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Миколая у Філядельфії о год. 8 ранку;
в каплиці УКУ у Філядельфії о год. 5-ій по пол.;
в церкві св. Йосифа у Маямі Біч, Фльорида о год. 10-ій ранку

Просимо про молитви за Його душу.

В пам'ять нашого Незабутнього Сина Ґеня складаємо на українські сироти в Польщі 100.00 дол.

Батьки ІРЕНА І ТАРАС ВАНЧИЦЬКІ з дітьми

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
БАТЬКА, ДІДА та БРАТА

бл. п. д-ра

Любомира Макарушки

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ З ПАНАХИДАМИ

у Вашінґтоні, Д. К., у соборі св. Родини, в п'ятницю, 6-го лютого 1987 р. в 8-ій год. ранку;
у Ню Йорку, Н. Й., у церкві св. Юра, в п'ятницю, 6-го лютого, в 8-ій год. ранку;
у Чикаґо, Ілл., в церкві свв. Володимира та Ольги, в суботу, 14-го лютого, в 9-ій год. ранку;
у Мюнхені, Німеччина, в українській католицькій церкві
та в Бонн-Бад-Ґодесберґ, Німеччина, в католицькій церкві св. Хреста.

Про молитви просять:
син — РОМАН
донька — ЛІДІЯ з родиною
Сестри та брати

Ділимося сумною вісткою, що ранком, 10-го січня 1987 р., несподівано, з волі Всевишнього відійшов у Вічність на 81-му році свого трудолюбивого життя, наш Найдорожчий ШВАҐЕР І СТРИЙКО

бл. п.

ІЛЛЯ ШКІЛЬНИК

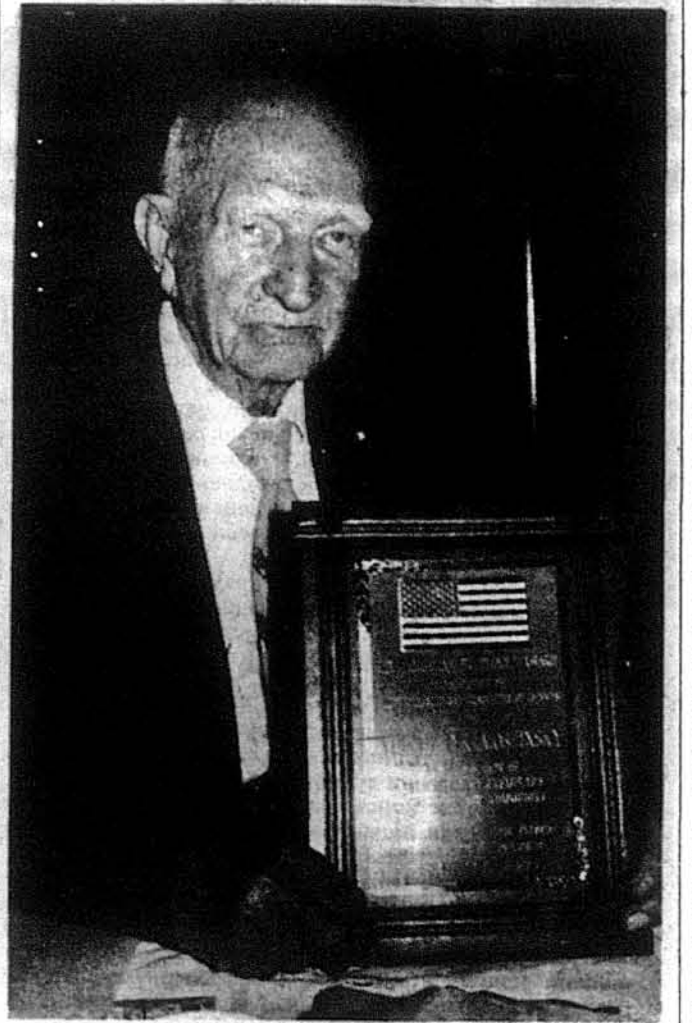
народжений 1905 р. в Сурохові, під Ярославом, довголітній учитель на Рідних Землях і директор Свято-Миколаївської Рідної Школи в Торонто, Канада.

ПАНАХИДИ відправилися в похоронному заведенні Cardynal, Toronto, Canada.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 13-го січня 1987 року у храмі св. о. Миколая, звідки відпроваджено на Вічний Спочинок на кладовище Йорк в Торонто.

В глибокому смутку залишені:
братова — МАРІЯ ШКІЛЬНИК
братанки —
ЕВГЕН ШКІЛЬНИК з дружиною ГАЛЕЮ і дітьми РОМОЮ І ЕВГЕНОМ
д-р ВОЛОДИМИР ШКІЛЬНИК з дружиною НАДІЄЮ
братаниці —
ВАСИЛИНА САЛАМОН з мужем РАФАЇЛОМ і синами ІГОРЕМ І ЗЕНОНОМ
ЯРОСЛАВА ЗВОЛЬСЬКА з мужем АНДРІЄМ і дітьми
МАРІЯ ПЕЩИШИН з мужем ПЕТРОМ і сином АНДРІЙКОМ
АННА ҐАПУҐА з мужем ЛЮБОМИРОМ і дітьми ХРИСТИНОЮ, ЮРІЄМ, ЯРОСЛАВОМ І МАРТОЮ
д-р АНАСТАЗІЯ ШКІЛЬНИК- КІНҐГАМ з мужем ДЖІМОМ

Українець одержав нагороду „Американець за вибором”

Маестро Володимир Мошинський.

Нагороду „American by choice" цього року одержав широковідомий артист маляр маестро Володимир Мошинський у Денвері, Кольорадо. Ця нагорода дається щорічно двом найбільш визначним мешканцям стейту Кольорадо за їхній вклад у культурний та суспільний розвиток стейту. Нагороду одержують виключно натуралізовані громадяни в День Громадянства 17-го вересня кожного року. Для вибору кандидатів є спеціяльна комісія, яка номінує остаточно та вирішує кандидатів.

Маестро В. Мошинський одержав цю нагороду за мистецький вклад, а саме: за малюнки з історії Кольорадо. Як сказав про працю мистця проф. д-р Джесс Герн, декан Вестерн Стейт коледжу, праця Володимира Мошинського представляє його зрозуміння нашої нації і стейту.

Це вперше нагорода „American by choice" була дана за мистецький вклад. Одначе це не є перше відзначення за мистецьку працю для стейту в житті нашого маестра Мошинського. Церкву в Лісбон Фолс, Мейн, котру розмалював В. Мошинський у 1957 році, визнано як національний пам'ятник у 1977 році. Тут можемо подати ще ряд нагород, що одержав наш мистець.

Приємно було побувати на цьому бенкеті та побачити, як заслуженому українському мистцеві вручають нагороду та признання за його мистецьку працю.

О. Михайленко

Паломництва

Велике зворушення огортає паломника до Святої Землі. Там ступає він слідами видимого перед двома тисячами літ Господа нашого, Ісуса Христа і відчуває одночасно близькість Спасителя в теперішньому часі. Там, на Святій Землі, ми — українські паломники, могтимемо громадно у поклоні Богові дякувати з глибини наших сердець за благодать; дякувати за те, що тому тисяча літ осіяло нашу Україну світло Христової науки; дякувати за хоч невидиму все таки безсумнівну і дійсну присутність Христа на землях нашої батьківщини.

Стемфордський Єпископ Василь Лостен висловив на недавніх нарадах епархіяльного комітету для підготови ювілейних святкувань своє жагуче бажання, щоб бодай кілька тисяч мирян та душпастирів з його епархії паломничали до Святої Землі в 1988 році. Для організування цього масового здвигу Владика робить вже чимало заходів.

Паломництво до Св. Землі — це не нове явище в історії українського народу. Вже в перших роках нашого християнства (початкові роки XI століття) преподобний Варлаам, Києво-Печерський чернець, а відтак ігумен монастиря святого Дмитрія, мабуть, перший з українців відбув прощу до Гробу Господнього в Єрусалимі.

А в роках 1100-1108 іде з України до Св. Землі чернігівський ігумен паломник Данило, який у своїм жваво написанім патріотичнім творі „Житіє і хожденіє Данила Руськия землі ігумена" залишив нам опис своєї подорожі та перебування в Єрусалимі. Тож маємо славного попередника Данила, великого свідомого патріота, який ставив кадило при Гробі Господнім за „вся князя наша і за всю руськую землю".

І на протязі століть мабуть сотні й сотні українських паломників ступало на Св. Землю. Одначе більше збірне паломництво відбулось вже в дещо новіших часах. Вичерпно розповідає про це 386-сторінкова із 100 світлинами книжка „Як то Русь ходила слідами Данила", друкована в Жовкві 1908 року, примірник якої дбайливо зберігається в збірці раритетів у нашому Стемфордському музею.

Віднулось те масове спільне паломництво під проводом Митрополита, Слуги Божого Андрея Шептицького, в днях 5-27 вересня 1906 року з участю 505 осіб. Який це подвиг на ті часи! Паломники виїхали поїздом зі Львова, а відтак з Трієсту кораблем до пристані Яффи (колишнє — старинне Йоппе), а звідтіля знову поїздом до Єрусалиму. Подорож тривала п'ять днів. І знову п'ять днів для повернення домів. Було це дуже добре організоване паломництво, яке його ініціятори назвали хрестоносним мирним походом русинів у Святу Землю. Русь, пишеться в згаданій книжці, йшла в Єрусалим з плачем і жалем за свої гріхи, щоб Господь простив нам наші беззаконня по великій милості своїй, щоб Бог не судив нас по справедливості, а по величині свого милосердя. „Ми ще їхали в Єрусалим з тим наміром, щоб там набратись сил до боротьби зі злом, з спокусами, щоб там зміцнити нашу волю до добра, щоб там заправитись до боротьби з ворогами Христа: невірством, лженаукою, зіпсуттям обичаїв".

Про те паломництво, що відбулось 80 літ тому, пишеться обширніше також у книжці „Руське паломництво до Святої Землі 1906 р.", що її написав учасник Олекса Булка, виданій в Коломиї 1907 року. Її примірник зберігається також у нашому музею.

У книжці „Як то Русь ходила слідами Данила" поданий повний список учасників, їхній вік, звання та місце замешкання. Напевно дехто з нас зможе віднайти в тому списку прізвище свого рідного предка.

Той список, низку знімок, як і детальний опис того паломничого подвигу наших прабатьків надрукується спеціяльним додатком в одному з майбутніх чисел газети „Сівач", що є органом Стемфордської епархії.

Духове піднесення паломників із Руси, що ходили слідами Данила, їхня богомільна спрямованість, сокрушені, але одночасно сповнені радістю серця, їхні молитви на Святій Землі за далеку Русь-Україну, їхня готовість на труди, невигоди та видатки (у тому часі подорожуючі не мали таких казкових вигід, як їх мають люди 80-их років нашого століття), їхня організованість та здисциплінованість повинні заохотити нас, їхніх нащадків до масової участи в плянованих на 1988 рік паломництвах, щоб пролунали на Господнім гробі з тисяч уст наші щирі моління за весь український народ, за страждаючу нашу Україну.

Адміністраційно-технічні деталі паломництв приготовляють професійні бюра подорожей. А чи є у Вас, дорогі читачі, вже готові паспорти, чи полагодили ви вже справу відпусток з праці на час паломництв? Чи роблять підготову до паломництв наші українські школи, молодечі організації та всі інші товариства?

Час короткий. Гряде Тисячоліття Християнства в Україні. Гідне відзначення того чудесного ювілею є обов'язком кожного з нас. Паломництва — це зворушлива духова окраса святкувань нашого тисячоліття.

Єпископська Канцелярія
Стемфорд, Конн.

Пам'ятаймо про завіщання

Українська спільнота відома зі своєї великої жертвенности на релігійні й народні цілі. Ця прикмета—це вислід старинної духової культури, яку ідеально завершило християнське розуміння життя, зі своєю незрівняною чеснотою любови ближнього.

Тепер на порозі Тисячоріччя Хрищення України з відсвіженням та скріпленням шляхетної життєвої настанови посилюється дух жертвенности, зокрема в святочному часі й щораз частіше зустрічаємо його в завіщаннях. Наш ширший загал поволі усвідомлює собі, що жорстокий окупант України пильно стежить тут за залишеним без завіщання майном колишніх еміґрантів і при допомозі адвокатів часто присвоює собі важко запрацьовані нашими людьми поважні грошові суми. Ці гроші він, як правило, вживає на дезінформацію про Україну і на ширення русифікації та безбожництва на рідних землях.

Кожний свідомий українець повинен вчасно приготувати свій тестамент, бо ніхто не знає ні дня, ні години, коли смерть застукає і забере його у вічність. Одні вмирають вже у молодечому віці, інші доживають до пізньої старости. Інколи відходять, здавалося б, здорові, а слабосилі живуть десятки років. Тому щоб смерть не заскочила нас, нашу родину й українську громаду, впорядкуймо все, поки ще не запізно! Робім так, наче ми мали б жити сотню років, але водночас кожної хвилини будьмо приготовані до відходу. Пам'ятаймо, що від наших скромних фінансових засобів залежить краще завтра українських дітей і внуків, розвиток нашого організованого життя у вільному світі та допомога братам і сестрам у поневоленій батьківщині. Коли не допоможемо їм ми, ніхто інший не зробить цього!

Королівський дар

Так розумів справу ревний священик і щирий патріот, колишній підпільник, о. Ярослав Тростянецький, що у своєму завіщанні призначив на добродійні цілі ЗУАДК королівський дар—19,900 дол. Він часто присилав датки на матеріяльну допомогу потребуючим українцям і заохочував інших іти його слідами.

Для доброго прикладу нашій громаді коротко згадаємо життєвий шлях Покійного, на якому він хоч мав великі перешкоди, але своєю муравлиною працею і завзяттям перемагав їх.

Отець Ярослав Тростянецький народився 29-го вересня 1921 року в селі Манаїв, Зборівського повіту, на Західній Україні. Вже змалку тягнуло його до науки, але із-за убогости батьків і важких політичних обставин не мав змоги набути вищу освіту. Своє скромне знання доповнював впертою працею над собою. Був культурно-освітнім і політичним активістом, і тому під час першої большевицької окупації Галичини мусів іти в підпілля. Згодом покинув рідні землі і опинився в Німеччині у таборах переміщених осіб, де знову розгорнув жваву громадську діяльність.

Бл. п. о. Я. Тростянецький

В 1949 році виїхав до Віллімантику і Гартфорду в ЗСА. Там включився в організаційну працю: заклав драматичний гурток, був співосновником кооперативи СУМ і співредактором місцевої газети „Сумівець", яка стала зв'язковим тамошньої молоді. Як любитель української книжки придбав власну більшу книгозбірню. Щедро жертвував на народні цілі. В 1960 році переїхав до Лос Анджелесу. Там був діяльним членом української громади.

В 1975 році вирішив стати священиком і після студій невдовзі був висвячений на диякона, а в 1984 році владика Інокентій рукоположив його на священика. По короткому душпастирюванні в Лос Анджелесі церковна влада перенесла о. Я. Тростянецького до Тусану в Аризоні. Перед самим перебранням парафії він несподівано упокоївся в Бозі 30-го жовтня 1986 року. Похоронні обряди в Лос Анджелесі служив Владика Іннокентій, а в Гартфорді—о. шамбелян С. Чомко. Тлінні останки Покійного спочили на місцевому цвинтарі в Гартфорді.

Пам'ять про о. Я. Тростянецького як незвичайно активного українця і зразкового душпастиря назавжди залишиться у тих, що його знали та з ним працювали. Своєю винятковою жертвенністю він записав себе золотими літерами в анналах ЗУАДК-у та в серцях тих, що скористали з його братньої допомоги.

Покійний залишив нам важливу пригадку, щоб всі завчасу виготовляли завіщання та вписували в них більші суми на українські релігійні й національні цілі.

Виконавець останньої волі бл. п. о. Я. Тростянецького переслав згадану вище пожертву до ЗУАДК у Філядельфії.

О. Татомир

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕПАН ВАСИЛЬ БОХНЯК член УНС Відд. 47-го ім. О. Басараб в Бетлегемі, Па. помер 3-го грудня 1986 року на 44-ім році життя. Нар. 1943 року в Аллентавні, Па. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку дружину Сандру, трьох синів — Ренді, Джейнісон і Трой, та родичів Анну і Стефана. Похорон відбувся 8-го грудня 1986 року на цвинтарі Юніон в Квейкертавні, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Анна Гарас, секр.

АННА МУХА, член УНС Відд. 47-го ім. О. Басараб в Бетлегемі, Па., померла 4-го грудня 1986 року, залишила у смутку мужа Стефана, двох синів — Василя з дружиною і Евгена з дружиною та двома дітьми, чотирьох братів і дві сестри в Україні. Похорон відбувся 8-го грудня 1986 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгемптоні, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

А. Гарас, секр.

ГРИНЬКО МИКЕТИН, член УНС Відд. 361-го Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, Н.Й., помер 19-го листопада 1986 року на 74-му році життя. Нар. 22-го вересня 1912 року в Заганеві, Україна. Членом УНС став 1954 року. Залишив у смутку кузина Мирона. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

С. Чума, секр.

СОФІЯ КОЦУРКО, член УНС Відд. 42-го ім. Тараса Шевченка в Пассейку, Н.Дж., померла 9-го грудня 1986 року на 88-му році життя. Нар. 14-го березня 1898 року в селі Вибудів пов. Бережани, Зах. Україна. Членом УНС стала 1960 року. Залишила у смутку синів Михайла і Йосифа, доньок Анастазію і Параскевію; двох внуків Івана і Евгена; дві внучки Параскевію і Христину, та 6 правнуків: Ореста, Наталку, Оксану, Ростислава, Марійку і Анну; сина і доньки з родинами в Україні та сестру Анну з родиною в Австрії. Похорон відбувся 12-го грудня 1986 року на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!

Іван Блиха, секр.

ОЛЕКСАНДЕР АТАНОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 423-го ім. Євгена Коновальця в Чикаго, Ілл., помер 26-го вересня 1986 року на 83-му році життя. Нар. 1903 року в Україні. Членом УНС став 1954 року. Залишив у смутку дружину Джозефіну і сина Андрія. Похорон відбувся 29-го вересня 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!

Юлія Назаревич, секр.

МИХАЙЛИНА ГАВДЯК, член УНС Відд. 397-го ім. св. Ольги в Філядельфії, Па., померла 3-го грудня 1986 року на 76-му році життя. Нар. 3-го грудня 1910 року в Дрогобечі, Зах. Україна. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку доньку Оксану Лідію Дейвис. Похорон відбувся 6-го грудня 1986 року на цвинтарі Фернвуд в Милл Веллі, Сан Франсіско, Ка.
Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Нич, секр.

ІВАН ЯРИНІВСЬКИЙ, член УНС Відд. 339-го у Філядельфії, Па., помер 8-го листопада 1986 року на 35-му році життя. Нар. 1951 року в Каракасі, Венецуеля. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку батьків Івана і Надію, дружину Джоен і дочку Тіну Марію, бабуню та дальшу родину. Похорон відбувся 12-го листопада 1986 року на цвинтарі Овкленд у Філядельфії, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Луців, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 1-го ЛЮТОГО 1987 Р.

Кліфтон, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Українська Січ 182 Відд., о 3-ій год. по пол. в залі Укр. Правос. Церкви при 635 Брод вул. Буде звіт Управи, К. Комісії та вибір нової на 1987 р. Проситься членство до численної участи. — П. Войнов, гол., Г. Клименко, секр.

НЕДІЛЯ, 8-го ЛЮТОГО 1987 р.

Балтімор, Мд. Річні збори Б-ва Пресв. Тройці 320 Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 3101 O'Donnell Str. На порядку зборів: звіти Управи, К. Комісії, вибір нової Управи на 1987 р. і інші важні справи. Якщо на означений час не явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться на півгодини пізніше без огляду на скількість присутніх. — П. Фенцяк, гол., І. Малко, секр.

НЕДІЛЯ, 8-го ЛЮТОГО 1987 р.

Джансон Ситі, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва Запорозька Січ 21-го Відд., о год. 2-ій по пол. у приміщенні Укр. Memop. Осередку у Джансон Ситі, Н.Й. На порядку: звіти Управи за 1986 р. та вибір Управи на 1987 рік. Проситься взяти участь. — Г. Пригода, гол., І. Бараник, секр.